

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Névy László †.

A magyar közoktatásügynek egy lelkes ki-
tartó harczosa dőlt ki az élők sorából, a mult
héten. Névy László az elhunyt, aki egy emberöltő alatt
a magyar tanügy szolgálatában állva, szakadatlanul a
népnevelésnek és a tanügyi irodalomnak élt; mert 41
évre terjedő sokoldalú munkásság szakadt félbe Névy
László elhunytával. Névy László vasmegyei előkelő családból származott, tanulmányait a pápai gimnáziumban kezdte s a papi pályára lépett. 1861-ben a szombathelyi gimnáziumban, mint tanár működött; az ifjuság bálványozta a lelkes, tudományos ifju tanárt, akit a város társadalma is kedvelt szeretetreméltó modoráért. Névy László irodalmi munkásságát szépirodalmi dolgozatokkal kezdte, majd később tankönyvek írására adta magát.

Névy László †.

Névy László 1871-ben kilépett a szerzetes rendből, Budapestre jött s a református főgimnáziumban tanárkodott. Fővárosba való

nyilott számára, a Kisfaludy-társaság, szépirodalmi dolgozatait több ízben díjazta, később beválasztotta őt a társaság tagjai közé, majd a Petőfi-társaság megalakulásával annak alapító tagja és egyuttal legtevékenyebb tagja lett.

Tevékeny részt vett a középiskolai tanáregyesület ügyeinek intézésében is, annak egyesületi közlönyét 10 évig szerkesztette, közreműködött az új tanterv készítésében, amelynek behozatala után ő irt először tankönyveket a magyar irodalmi oktatás számára. Ugyszólván az ország összes középiskoláiban az ő tankönyveiből tanítottak. Tanügyi és irodalmi működésével kivívta azt, hogy a budapesti kereskedelmi akadémia igazgató tanárává nevezte ki a kormány, sőt 1900-ban az ő igazgatása alatt nyílt meg a magyar kereskedelmi főiskola. Kereskedelmünk magyarosodásához nagy mértékben

hozzájárult s neki köszönheti a közgazdaság terén működő újabb nemzedék magyaros műveltségét.

Az impregnált takarmányrépamagvak

a legnagyobb csiraképesseggel birnak és a legbiztosabb termést adják.

Kaphatók csakis:

MAUTHNER ÖDÖN

császári és királyi udvari magkereskedésében
BUDAPESTEN.

A magyar közoktatás.

A magyar képviselőház most tárgyalja közoktatásügyi költségvetésünket. És hallunk nagy, szép beszédeket, melyek azonban mind-mind azt hirdetik, hogy a magyar államnak nincs elég pénze a népnevelés céljaira. Új ágyukra, sok milliókba kerülő hadihajókra, aranyos meszelésű országházra van itt pénz bőven, csak éppen a magyar fiúk nevelésére, a nemzet jövő virágának fejlesztésére és néptanítóink tisztességes megélhetésére nem akad elég garas az államkincstár vasszekrényeiben. Pedig, ha van valami elsőrendű feladat az országok beléletében, az a népnevelés minél szélesebb rétegekre való kiterjesztése. Amely nemzet erre nem fektet súlyt, amely nem nevel magának hazafias érzésekben gazdag, vallásos, erkölcsös, becsületes nemzedéket, az elzüllick, az elpusztul, szétmálik, mint a hig kovász, mert nincs meg benne az összetartó erő s ha a vészek viharai borulnak fölénk, akkor arra sem lesz ereje, hogy megvédje ezt a szent röögöt, a hazát, melynek mélyében apáink, ősapáink, testvéreink porladoznak.

A magyar közoktatásügy alapja, fundamentuma, kétségtelenül a népoktatás, mely még sajnós, itt-ott ma is oly szomorú állapotban szinylődik, hogy például Fejér vármegye három pusztáján hatszáz gyermek van iskola nélkül, az aranybuzát termő Duna-Tisza táján pedig mintegy negyvenezer ember nő fel anélkül, hogy írni és olvasni megtanulna. Hogy ez a szégyenletes állapot tovább így nem maradhat, az bizonyos, mert ma a népoktatás kérdése egyuttal a kenyér kérdése is a magyarnak! Az iskola van ma hivatva arra, hogy az írás-olvasáson kívül olyan ismeretekkel is megtöltse a gyermek agyát, lelkét, amelyeknek azután később, a kenyérkereset nehéz harczaiban, hasznát vheti. Így van ez művelt idegen országokban s így kell, hogy legyen nálunk is. Az iskola nemes hazafias eszmékkal, érzelmekkel töltse meg a zsenge sziveket, de egyszersmind a munkára is készítse elő, edze meg az apró emberek karjait.

A mi népoktatási intézményeinkben sok a fölösleges sallang, melyeket ki kell onnét küszöbölni s azok helyébe odaállítani a gazdasági, a megélhetést biztosító, gyakorlati tudások tanítását.

Hát tisztelt olvasóim, nem-e helyesebb volna, hogy a tengeri giliszták, az afrikai, ázsiai pókok, a tenger vizében élő apró szörnyek ismerete helyett arra tanítanak meg a mi faluink fiatalságát, hogy melyik az a káros hernyó, mely elpusztítja a fát, rügyét, virágát, az a repülő féreg, mely learatja a vetéstáblákat, anélkül, hogy vetett is volna. Ha arra tanítanak meg,

hogy melyik a kártevő és melyik a hasznos madár s hogy miként irtsa ki a kártokozót s védelmezze a hasznos kis madarat, melynek éneke gyönyörűséggel is tölti el lelkét. Ha már az iskolában megtanítanak a gyermeket a selyembogár-tenyésztésre, méhészetre, a kertészet nemes mesterségére s olyan apróbb háziipari dolgokra, melyeknek később az élet folyamán sok hasznát veheti, vajjon nem-e volna okosabb dolog. Mert ugyan mit ér nekünk, ha a gyerek tudja, hogy ez ám csak a vadcsikó, úgy hívják, hogy Zebra, meg ha azt is tudja, hogy Afrikában akkora kígyók vannak, melyek egy bornyut is lenyelnek, ha azt nem tanulja meg a mi leányunk, hogy például az apró pulykát nem szabad a napra kihajtani, mert az felfordul, ha például azt sem tanulja meg a mi fiunk, hogy a lovát a sebes hajtás után nem szabad rögtön megitatni, mert hisz az egy-kettőre kiadja páráját.

Most, mikor a közoktatásügyi állapotokat rostálják az ország házában, mindezek eszünkbe jutottak nekünk. Elmondjuk, hogy meghallgatassunk. Hogy a mi népiskoláink legyenek a hazaszeretet és erkölcsök templomai is, de egyszersmind a hasznos gazdasági ismeretek tárházai is, amelyből mikor kijön a gyerek, úgy lépjen be az életbe, mint a mezőkről visszatérő méhecske, összeszedve gazdagon a virágok mézét, himporát, — a megélhetéshez szükséges tudást.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Az elmúlt héten a vallás- és közoktatásügyi költségvetés tárgyalásával volt a képviselőház elfoglalva. Csütörtökön *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter azt fejtette ki, hogy közoktatásügyünk nemzeti és magyar legyen, hogy miután már tulon-tul sok a jogász, fiskális, az ifjuságot a kenyeret adó ipari és kereskedelmi pályákra kell küldeni. A beszédet a kormánypárt nagy helyesléssel fogadta. *Veres* József képviselő, aki amellet orosházi református lelkész, arra hívta fel a kormányt, hogy léptesse életbe a felekezetek egyenjogúsításáról szóló 1848:XX. törvényezikket, vagyis az állam adjon segílyt a reformátusoknak közoktatásügyi céljaira. *Veres* képviselő közben azt találta mondani, hogy Rómából szítják a felekezeti gyűlölést, mire a néppárti oldalon kitört a zivatar. Egymást kiabálták tul s haragosan a padokat verték. *Szentiványi* Árpád képviselő protestáns egyházkerületi főfelügyelő maga is helytelenítette, hogy ezt a kérdést most idehozták, de amellet kérte a kormányt, hogy teljesítse a protestánsok jogos követeléseit, mire *Wlassics* miniszter kijelentette, hogy ezt az állam erejéhez képest meg is fogja tenni. Gróf *Zichy* János azt hirdette, hogy vallás nélkül nincs erkölcsös ország, *Szivák* Imre pedig a főiskolai oktatáson kívánt változtatásokat.

Pénteken nem volt tanácskozás, szombaton pedig *Szemere* Miklós lelkes beszédben követelte, hogy a kormány a vidéken állítson egyetemeket,

mert ha van 34 millió korona új országházra, hát kell hogy legyen közoktatásunkra is pénz. *Rátkay* László azt az esetet hozta elő, hogy *Stadler* szerajevói érsek Magyarországot a római pápa előtt rutul megrágalmazta. *Wlassics* miniszter zajos helyeslések közt jelentette ki, hogy ezért a sérelemért a kormány a legteljesebb elégtételt fogja megszerezni. *Marjay* Péter szép beszédét mondott a vallásos, hazafias nevelés mellett, *Mohnár* János apát pedig a felekezeti nélküliséget megengedő törvény és a polgári házasság eltörlését követelte.

A hétfői tanácskozáson *Ballagi* Géza azt fejtegette, hogy a vidéki főiskolákat kell fejleszteni és szaporítani. Gróf *Benyovszky* Sándor több pénzáldozatot követelt a vidéki népiskolákra. *Werner* Gyula arra a megdöbbentő dologra mutatott rá, hogy a nemzetiségi vidékeken a felekezeti iskolákban magyargyűlöletre tanítják a fiatalságot. Különösen a szász és román iskolákban. Ezt tovább tűrni nem lehet, nem szabad. *Vertán* Endre azt mondta, hogy a nemzeti öntudatot kell erősíteni az ifjúságban. *Hellebront* Géza beszédében a tanítók fizetésének felemelését követelte, mert Magyarország egész Európában a legnyomorúságosabban fizeti néptanítóit.

— Ugy van! Ugy van! hangzott a baloldalon.

Kedden *Bizony* Akos foglalkozott bővebben a felekezeti kérdéssel, majd *Zboray* Miklós azt mondta, hogy minden miniszteriumnak meg van a maga építész háziszidája, akiknek pályázat nélkül adják ki az állami építkezéseket. *Wlassics* miniszter tiltakozott mindennemű gyanúsítás ellen. *Csernoch* János azt panaszolta fel, hogy a közoktatásügyi miniszter megvette *Zichy* Mihálynak azt a festményét a Nemzeti Múzeum számára, mely dicsőítése a magyarok legnagyobb ellenségének, a muszka ezárságnak és kigunyolása a római pápának. *Trubinyi* János ostorozta azt az állami oktatást, mely a vallást ki akarja szorítani az iskolákból.

A szerdai ülésen *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter válaszolt az összes előtesszólóknak. *Bartal* Aurel azzal vádolta meg *Kollár* Márton tót képviselőt, hogy az Pozsony vármegyében pánszláv üzemeket folytat, *Kollár* ezt az állítást rágalomnak mondta, azt állítván, hogy katolikus pap nem is lehet pánszláv, mert ha az volna, elárulná hazáját és hitet is. Az ülés után az összeférhetlenségi bírskodó bizottság ítélezett *Lendl* Adolf temesrékási képviselő összeférhetlenségi ügyében s kimondta, hogy ez esetben az összeférhetlenség fenforog s így *Lendl* Adolf lemond a földmivelésügyi miniszteriummal kötött szerződéséről, hogy így képviselő maradhasson. Rövid idő alatt ez volt a második összeférhetlenségi eset, de tovább is ilyen erélyes eljárást várunk.

Zavargások Belgiumban.

Belgiumban az ipari munkások már hónapok óta készülnek arra a bérharczra, mely a héten kezdődött meg. A napisajtó szerint ennek a munkásforrongásnak beláthatlan következményei lesznek; nem kevesebb, mint 100 ezer munkás hagyta már eddig abba a munkát. Szénbányákban, üveggyárakban és más számos iparágakban általános a sztrájk. A munkásokat vezetőik figyelmeztették, hogy kerüljék a zavargásokat s tartózkodjanak a részegítő italok élvezésétől. A legtöbb helyen behívták a polgárőrséget is.

Daczára annak, hogy minden intézkedést megtett a kormány és rendőrség a zavargás lecsillapítására, a zavar nőttön-nő. Brüsszelben, Lüttichben, Charleroi-ban vannak a forrongás főfészkei; ez utóbbi helyen a szénbányák 40 ezer munkása közül 15 ezer beszüntette a munkát. Brüsszelben a múlt szombaton este összeütköztek a forrongó munkások a katonasággal, mely a tömeg közé lőtt, öt halott és számos sebesült maradt a színhelyen. Ugy hírlik, hogy a forradalom elkerülhetetlen.

Angol-bur békétárgyalások.

Békélnek, egyeznek, de nehezen békülnek Pretóriában. A külvilág csak sejtí, hogy mi foly odalent az angol-bur harcztéren, most már a békélők helyén. Az angol kormány nem árul el semmit a titkaiból. Azalatt Londonban, Angolország fővárosában az alsó- és felsőházban szavaznak a háború költségei újabb kölcsöne felett. 640 millió koronát teszen ki az újabb szükséglet, de megszavazzák ezt is az angolok. Ha a békekötés nem sikerül, a háborút folytatják. Párisból az a hír érkezik, hogy ott távirati tudósítást kaptak Délafrikából, mely De Wett bur vezér most már negyedszeri szorongatásáról és újabb nagy győzelméről ad hírt. Mégis különös ez a bur szabadságharcz. Hol békélnek, hol csatáznak a nagy területen. Angol körökben mégis vérmes reményeket kötnek a béke helyreállíthatásához.

Most már határozottan tudjuk a bur vezető emberek azon kijelentését, hogy Krüger elnök megkérdezése nélkül a délafrikai bur vezérek békét nem fognak kötni. Hiábavaló tehát az angolok azon híresztelése, hogy a harcztéren levő burok az elnök meghallgatása nélkül akarnak békét kötni. Azt sem hisszük, hogy a burok kezdték volna a béketárgyalásokat, hanem az angolok kérték őket, hogy a békefeltételeiket adják elő. A tárgyalásokról bár semmi hír nem szivárog ki, mégis jövő hétre reméljük, hogy teljes tudósítást hozhatunk a délafrikai békéről.

■ A JENNER-PASTEUR-FÉLE OLTÓANYAGOT SZÁLLITJA: ■

A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 31.

Az anyagok a legjobb tudományos módszer szerint készülnek PERTIK PROFESSOR felügyelete alatt.

VÉDŐOLTÁSOK

LÉPFENE ELLEN.

Az anyag hónapokig eltartható.

Biztos védelmet nyújt.

Lovak, birkák és szarvasmarháknak.

Egy birka oltása 12 fillér.

Egy ló vagy szarvasmarha oltása 24 fillér.

SERTÉSEK OLTÁSA

ORBÁNCZ ELLEN

RAPID-SZÉRUM:

az orbánczos fertőzésnek kitett sertéseket 1-2 óra alatt biztosan megmentí a veszélytől.

Egy sertés szérumos oltása 30 fillér.

A rendes Pasteur-féle oltóanyag sertésenként 12 fillér.

Egy tanulságos eset.

— Minden gazda legyen a maga kereskedője. —

Nemcsak hogy megtörtént, de jelenleg is meg van, szép sikerrel dolgoznak benne. Ugy esett az eset, hogy Fejér vármegye egyik félreeső vidékén az őszi esőzések elrontották az utat. A bortermő falvak pedig olyan messze estek a vasut vonalától, hogy azt megközelíteni a sár miatt sem lehetett.

Jó szüret volt, bő szüret volt. De mit ért a nagy áldás, ha a rossz utak miatt a *kereskedők csak csufolódtak a borral*. A fejérvármegyei gazdák erre a nagy bajokra összebeszéltek, aztán kisütötték jó tanácsok meghallgatása után, hogy *minden gazda legyen a maga kereskedője!*

De miként?

Összeállottak szövetkezetbe. A szüret idejére már pompás és igen kényelmes pinczét csináltak együttesen, de akkorát, ahová az összes borok belefértek. Hordókat közösen vettek, csak azt tudta mindenki, hogy hány veder borig részes a szövetkezetben.

Igen, de pénz is kellett!...

Szent igaz, hogy temérdek pénz kellett, de a szövetkezeti gazdák együttesen akkora becsülettel birtak, hogy a fél bankot odaadták volna a városban nekik. Így csinálták meg a bor rendezését együttesen. Az összes borok egyforma borra vegyítették, hogy ne legyen *ahány hordó — annyiféle*, mert azt a fogyasztóközönség nem szereti.

No, de mit csináljanak most a temérdek borral?...

A kereskedők *olyan csekély árakat ígértek, hogy csufság volt!*

Hanem a gazdák nem ijedtek meg. Azt mondták: *majd leszünk mi a magunk kereskedői.*

Az értelmesebb gazdák közül egy pár feljött Budapestre. Itt az Üllői-uton kivettek egy üres boltot. Váltottak *borkimérési engedélyt*, de nem korcsmaik. Itt mindenki *csak állva ihatik*, vagy elvitetheti onnan a bort. Hozzákezdettek a borméréshez. Egy gazda állandóan Pesten van és méri a szövetkezet egyforma minőségű, jó borát, 28 krajczárért literjét, de amelyért otthon a faluban, a nehéz utak miatt, 9—12 krajczárt alig ígértek. Megfizetik a fogyasztási adót és minden költséget, mégis szép haszonnal kijönnek a vállalkozásból, mert a fővárosban rossz lőrét mérnek rendszerint 40 krajczárért és örvendenek az olcsó jó bornak.

A pesti nép tódul a tiszta jó borra, áldja a becsületes gazdákat. A gazdák pedig örömmel tapasztalják, hogy mennyivel jobb, ha szövetkeznek. Magam is voltam a szövetkezet bor-

kimérésében és csak dicsérni tudom a fejérmegyei gazdákat.

De tanuljunk is az esetből: *minden gazda, ha rászorítják, legyen a maga kereskedője.*

Péterfy Tamás.

Katonatiszt szemtelensége.

A tisztek körében lovagiasságnak neveznek el sok szemtelenséget. A párbaj aztán minden lovagiatlan eljárást lemoshat a katonai fogalmak szerint. Mégis akadnak olyan polgárok, akik az afféle arczátlankodást egyszerű-másszor megbüntetik a maga módja szerint.

Egy ilyen eset történt a napokban Berlin közelében melyet csak azért irunk le, hogy sokan okulhatnak és hasonló alkalommal követhetik a polgári személy helyes eljárását.

Ugyanis egy Waldherr nevű fiatal főhadnagy a vendéglőben odament Spiess mérnök asztalához és az asztalon áthajolva, egészen közlelőre vette szemügyre Spiessné. A mérnököt annyira meglepte az, hogy azzal a kérdéssel fordult a főhadnagyhoz:

— Megbolondult?

Mire Waldherr nyugodtan ezt felelte:

— Igen, belebolondultam ebbe a csinos...

De nem folytathatta, mert a mérnök úgy arculította, hogy egy pillanatra elkábult. Mire magához tért, kardot akart rántani. A mérnök azonban megelőzte, a botjával olyant vágott a kezefejére, hogy tehetetlenül lehanyatlott. A főhadnagy erre dühösen szitkozódni kezdett, de a mérnök rászólt:

— Most már hordja el magát és köszönje meg, hogy többet nem kapott.

A főhadnagy erre eltávozott. Másnap reggel két százados jelent meg a mérnök lakásán s elégtételt követeltek a tettleges bántalmazásért. A mérnök megtagadta a lovagias elégtételt.

— Lovagias voltomat senki sem vonhatja kétségbe, mondta a megbizottaknak, de ilyen ügyben nem adhatok lovagias elégtételt. Sőt azt is kijelentem, hogy megbizójuknak nincsen jussa a lovagias elégtételhez, mert a *leg-súlyosabb lovagiatlanságot követte el feleségemmel s velem szemben.*

A tisztek egy ideig erőltették a dolgot, amikor aztán látták, hogy hiába, azt mondta az egyik:

— Nos, ha a lovagias ember olyan kérlelhetetlen önben, akkor mi az *emberséges* emberhez fordulunk: *kérjük*, fogadja el bajtársunk kihívását, mert *különbözteti rangját és tönkre megy.*

A mérnököt ez sem hatotta meg.

— Igen sajnálom, uraim, de nem teljesíthetem a kérésüket. Ennek a városnak a lakossága igen sokat eltűrt a fiatal és illendőséget nem ismerő tisztektől, szükség van rá, hogy védekezzen ellenük valahára. Példát kell mutatni nekik, hogy a polgárságnak milyen hathatós megtorló ereje van az ő férfiatlan magaviseletükkel szemben s hogy nem vitézségüknek, hanem a mi türelmeségünknek köszönhetik, akik a megérdemelt büntetést elkerülik. Én az önök megbizójának semmi körülmények között sem adok elégtételt, *nincs is miért.*

A tisztek erre elmentek. Waldherr ellen a katonai

hatóság megindította a becsületügyi eljárást s megfosztotta a rangjától. Ez az eset nagy megdöbbenést okozott a tiszték körében s különösen a fiatalabbakat félemlítette meg.

Népszavazás a választási jogért.

A magyarországi munkáspárt vezetősége elhatározta tavaly, hogy egy országos népszavazással fogja bebizonyítani, hogy a választói jog kiterjesztését az ország lakosságának kilencz-tizedrésze kívánja és követeli és hogy az kiterjesztendő a munkásosztályra is.

A népszavazásnak szerintünk éppenséggel nincsen értelme s az egész mozgalom nem egyéb, mint a szocialista pártvezetők újabb erőlködése arra nézve, hogy a zavarosban, a hiszékeny munkások félrevezetésével tovább halászhassanak.

Hiszen a kormányelnök az ő beköszöntőjében, mikor székét elfoglalta, követelmény gyanánt állította föl az általános választói jogosultság kiterjesztését; természetes dolog, hogy sok a tennivalója a mostani kormánynak és máról-holnapra el nem lehet végezni annyi munkát, amennyihez esztendőik szükségesekek. A választói jog kiterjesztéséről szóló törvényen mostan dolgoznak a miniszteriumban, várjuk be tehát türelemmel és ne üljünk fel eszeveszett izgatásoknak s ne főképpen azoknak, akik komoly munkálkodás helyett a szegény néposztály filléreire élőködnek urimód.

A népszavazás csak újabb porhintés a szegényebb néposztály szemébe azok részéről, akik álprofétái azoknak a téves tanoknak, melyeket a nyugoti országokból ideesempésztek hozzánk, a szegény és elismerjük, most nyomoruságban levő néposztály megtevésére.

Népszavazással nem segíthetünk a népen, hanem segíthetünk *szövetkezeti tevékenységgel, a szövetkezeti eszme fölkarolásával* és azzal, ha a népnek munkát adunk. A népszavazás nem ad munkát a népnek.

Majd ha a nép tömörülés, szövetkezés és összetartás által jobb sorshoz jut, majd ha a tudás azon fokára ér, hogy elébb megszerezve a mindennapi kenyerét, még politikára is marad ideje: akkor beszéljünk a munkások szavazásáról. Most főteendők nem az izgatás kell, hogy legyen, hanem a nép tömörítése, a szövetkezeti eszme hatalmas erejének megismertetése, mert hiába szavaz a munkás, ha nincs betevő falatja. Álljanak össze, többen önállósítsák magukat egy csoportban, érvényre juttatták így a munkát, becsülésre szolgáljanak rá, mert erősödnek vagyonban, tisztességben.

Bur asszonyok sorsáról.

Hiába tagadják az angolok azokat a híreket, amelyek beszámolnak arról az embertelen bánásmódról, amelyben a bur asszonyokat részesítik a központi táborokban. E vád ellen való védekezésüket mi sem menti. Mint Amsterdamból jelentik, *Merve* főrangú államhivatalnok cikket közöl a „Handelsblad”-ban, amelyben lerántja a leplet az angolok kegyetlenkedéseiről. Cikkének szavahihetősége mellett bizonyít *Delarey* egyik jelentése is, amelyet szintén közöl a fent említett lap. *Merve* elmondja cikkében, hogy az angol katonák nemesak a bur

asszonyokat, hanem a gyermekeket is magukkal hurezolják. Rendesen kafferek, afrikai félvadak, őrizetere bizzák a nőket, akik könyörtelenül bánnak velük. Movirivernél több nő vonakodott az angolokat követni, akik azután erőszakkal hurezolták el őket. Sokan a farsztó gyaloglás alatt pusztulnak el. Az sem ritka eset, hogy az angolok *nőkre lövöldöznek*. Modderfonteinél körülvettek egy házat az angolok, amelyben csupán csak asszonyok voltak s *összelövelték a házat*. — *Delarey* tudósítása így szól az angolok gyalázatos tetteiről: *Százával fogdossák össze asszonyainkat az angolok*. Később, amikor hathatósabb védelmet igyekeztünk asszonyaink részére biztosítani, úgy jártak el az angolok, hogy a fogságba került nőket az előőrsek közelében táboruk közelében helyezték el, hogy ezáltal biztosítva legyenek hirtelen támadásaink ellen. Jól tudták, hogy nem fogjuk legyilkolni saját feleségeinket. Mikor erre a taktikára rájöttek az asszonyok, mi sem tartotta vissza őket. Egymás után szökdöstek el az angol táborból. Az angolok lövésekkel kényszerítették a visszamaradásra. Feleségem — írja *Delarey* — lord Methuen egyenes felszólítására kénytelen volt oda hagyni lakását s azóta ezáltal boljong hat gyermekével. Anyám, egy 83 éves öreg nő szintén fogságba került. Házát felgyújtották, marháit elhajtották. Sok azoknak az asszonyoknak a száma, akik *angol golyótól estek el*.

Sok kegyetlenkedés volt az angol-bur háború alatt az angolok részéről, melyet utólagosan mégis megtud a világ, hasztalan rejtegették.

Vetkőzés a bíróság előtt. Bécsből írják: Soukup Mátyás kömüvessegéd felesége rájött, hogy férje megcsalta őt s e miatt válópórt indított ellene, amelyet a minap tárgyalt a bíróság. Soukup kijelentette a bíróság előtt, hogy beleegyezik a válásba, ha felesége visszaadja neki ébresztő óráját és egyéb általa vásárolt holmi fejében még harminczöt forintot fizet neki.

A panaszos: De hisz nem hozott semmit a háztartásba, mint azt a régi ébresztő órát.

Soukup (kiabálva): Esküszök, a császárra és az Istenre, hogy a legtöbb tölem származik.

Az elnök: nagynehezen megnyugtatta a kömüvessegédet, azután azt ajánlotta, az asszonynak, hogy az összegnek felét áldozza föl, hogy férje beleegyezését adja a válásba.

A panaszos: Nos jól van; odaadom neki az ébresztő órát és még tizenöt forintot.

E miatt a neki csekélynek látszó ajánlat miatt Soukup annyira dühbe jött, hogy kiabálva, az öreg szenteket tanúságtételre hívta, bizonyítsák, mennyire igazságos a követelése. Végre fölkiáltott:

— Hát azt akarod, hogy meztelenül távozzak tőled. Itt van, legyen minden a tied.

Ezzel hirtelen levetette kabátját és mellényét s éppen tovább akart vetkőzni, amikor az elnök intésére a bírósági szolga kivezette a tereméből. Néhány perczel később teljesen felöltözve visszatért a bíró elé s kijelentette, hogy elfogadja a felesége ajánlatát. Miután a szerződést aláírták, diadalmas areczzal távozott a tereméből.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

A hadsereg-ellátás.

Tenger sok pénzbe kerül az országnak a hadsereg fentartása. 100 és 100 milliót költünk a katonákra — egy részét ennek puskára, ágyúra, másrészt pedig ruházatra, a harmadik és igen jelentékeny részét a hadsereg ételmezésére fordítják. Hussal és kenyérral táplálják a mi vitéz bakáinkat és huszárjainkat. A húst szállítják a katonák részére a mészárosok, — a kenyérhez való búzát és rozsot — a *szenzálók*. A hadsereg ellátása is tehát ma ugy történik, hogy a termelő lát legkevesebb hasznot belőle, holott az illendőség ugy hozná magával, ha már milliókat költünk a katonaságra, ennek legalább egy része visszatérjen oda, s honnan adó alapjában a végrehajtó kihuzta.

Dicséret az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesületnek, hogy ez ellen a ferde helyzet ellen keresi az orvoslást. Már a múlt évben tett erre vonatkozólag kísérletet — ujabban ismét tanácskozásokat folytat az irányban, hogy a hadsereg-ellátás mostani módját valamiképp megváltoztassák és pedig úgy, hogy a katonaság közvetlenül a gazdától vásárolja a gabonát és a takarmányféléket.

Maga a katonai parancsnokság leginkább szeretné ezt az újítást; hosszú tapasztalat megtanította őt is arra, hogy a szenzál gabonája drága is, silány is. Ő is szeretne valamelyest megspórolni. A dolog sikere azon mulik, hogy maguk a gazdák hajlandók a katonaságnak e részben segélyére lenni. Mert azt csak nem kívánhatja se Péter, se János gazda, hogy a fő-fő generális urak elvándoroljanak hozzá Bagosra vagy Kátára és megvegyék az ő egy-két mázsa búzáját. Nem is egy-két mérő búzára és rozsra van a katonaságnak szüksége, hanem sok százra. Jól kirostált, ocsutól mentes terményre.

Ha a kisgazdák tehát hasznot akarnak látni a hadsereg-ellátásból, maguk gondoskodjanak olyan alkalmas módról, hogy a katonai kincstár egyszerre nagy mennyiségben vehessen tőlük búzát, rozsot. Ez az alkalmas szervezet a *gabonaértékesítő szövetkezet*.

Ime itt az alkalom arra, hogy a magyar gazda hamarosan hasznát lássa a gabonaértékesítő szövetkezeteknek. Meg kell, ahol csak lehet, ezt csinálni, a földmivelési miniszter készséggel támogatja, segélyezi az erre vonatkozó törekvéseket. Tanácsosal, utbaigazítással szolgálunk mi is.

A földmivelésügyi miniszter ur a gabonaraktárakról.
Dr. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter a költségvetési vita alkalmával tartott beszédében a szövetkezeti gabonaraktárakra is kitért, melyekről a következő kijelentéseket tette: „Először is kijelentem, hogy a gazdák azon törekvését, hogy szövetkezeti gabonaraktárakról gondoskodjék az állam, nemcsak erkölcsileg, de anyagilag is támogatandónak tartom; ez kifejezést nyer a költségvetésben is, mert ezen a czímen évi 200,000 koronát vettem fel. E raktárak közt meg kell különböztetni a nagy és kis raktárakat. A kis raktárakat illetőleg az Országos Központi Hitelszövetkezettel megállapítottunk egy szabályzatot; kimondtuk azon elvet, hogy minden kis raktárnál,

mely főleg a kisgazdára néz, a befektetési költséget felében viseli az állam. Tehát egy 4000 mm. befogadására készülő raktárnál az állam 4000 korona segélyt hajlandó adni. Ily alapon van felálitva 4 raktár, építés alatt van 6 raktár, tervezés alatt 25. Ami pedig a nagy raktárakat illeti, a pénzügyminiszter ur nem idegenkedik attól, hogy a nagy gabonaraktárak felállítására az állam nagyobb áldozatot hozzon. Ezen nagy raktárak mikénti kezelése külön tárgyalás tárgyát fogja képezni.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

1902. április hó 1-én új előfizetést nyitottunk a **FÜGGETLEN UJSÁG**-ra.

Akinek előfizetése márczius hó 30-án lejárt, azt kérjük, sziveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be.

Annál is inkább kérjük a megújítást mielőbb eszközölni, mert ezeknek a t. előfizetőinknek az előfizetésük megújításáig több lapot már nem küldhetünk.

Az előfizetési pénzek beküldésére a múlt hó 20-án külön levélben megküldött postautalványt kérjük felhasználni.

Előfizetési ár : —————

**Egész évre 6 korona, félévre 3 korona,
negyedévre 1 korona 50 fillér.**

A „*Független Ujság*“ eddigi irányából mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeket teljesen kielégíthet.

Programunk „a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kis emberek érdekeinek megvédése“. Ennek a mi programunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentul is hiven csoportosuljanak a „*Független Ujság*“ kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőnket arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujtassa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „*Független Ujság*“-ot tehetségéhez képest terjeszteni.

Hazafiui tisztelettel a

„FÜGGETLEN UJSÁG“
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

• **Göbéságok** • kaczagtató székely históriák és elbeszélések. Ezt az érdekes és mulatságos könyvet a „*Független Ujság*“ előfizetői kedvezményes árban: **2 korona helyett, csak egy koronáért és 20 fillér postai díjért** rendelhetik meg az irónál. Legzélszerűbb az 1 kor. 20 fillért utalványon beküldeni *Péterfy Tamás*. Budapest. IX. Köztelek czimre.

• MI UJSÁG? •

A Kossuth-siremlék. Tudvalevő dolog, hogy a főváros rendkívüli közgyűlése helybenhagyta a Kossuth-siremlékre vonatkozólag a kiküldött bizottság határozatát s az első díjat, valamint a megbízást oda ítélte Gerster Béla műépítésznek és Strobl Alajos szobrásznak. A közgyűlés szótöbbséggel hozta ezt a határozatot, amely ellen a kisebbség fölebezést nyújt be a belügyminisztériumhoz. Ha a minisztérium netalán megsemmisítene a határozatot, abban az esetben a pályanyertes művészek pörrel támadják meg a fővárost. A pályázatban ugyanis világosan ki volt írva, hogy az első díj nyertese egyúttal a kivitelre is megbízást kap. Ez érdekes pályatervek közül a „*Független Ujság*” közelebbi számában bemutatunk.

Szemle az új országházban. Az új országház üléstermének czélszerűtlenségét hangoztató panaszok folytán minap délelőtt Széll Kálmán miniszterelnök, Apponyi Albert gróf házelnök Kossuth Ferencz, Csávossy Béla háznagy és Dessewffy Arisztid titkár az építő bizottság tagjaival helyszíni szemlét tartott az új országházában s különösen a képviselőház üléstermének hiányait vették számon. A bizottság számos hiány azonnali helyreigazítása iránt intézkedett és többek között utasította az építésvezetőséget arra, hogy az országgyűlési hirlaptudosítók számára a tanácskozó teremben (nem a karzaton) létesítsen negyvennyolcz ülőhelyet, körülbelül abban a formában, mint az ma is van a régi Házban.

Siremlék-e, vagy szobor? Szatmárról írják: A szatmár vármegyei függetlenségi és 48-as párt Szatmáron Luby Géza országgyűlési képviselő elnöklete alatt gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy átiratot intéznek Budapest főváros tanácsához és abban tiltakozni fognak, hogy a Kossuth-szobor felállítására szánt adományukat siremlék építésére fordítsák.

Rablógyilkosság. Kisvárdán özv. Rosenblüth Salamonné pálinkamérőnőt boltjában meggyilkolva találták. Az ismeretlen gyilkosok a lakást kifosztották. A rendőrségnek még nem sikerült kideríteni a tetteseket.

Zivatar. A hét elején valóságos nyári zivatarban volt részünk, annak minden hozzátartozandóságával együtt. Egész nap rekkenő hőség volt, ugyannyira, hogy a még napok előtt fűtött szobában melegező budapestiek, már a kora reggeli órákban az árnyékba menekültek. Esti hét órára azután elkövetkezett, a mi szinte elmaradhatatlannak látszott a nagy forróság után: a zivatar. Sűrűn villámlott, erősen dörgött és esti nyolcz órára olyan zápor szakadt Budapestre, amely beillett felhőszakadásnak. Ilyenben volt része Berliennek is csak hogy ott valóságos katasztrófa számba ment, nálunk pedig éppen a port verte el. Mindenesetre elég korán köszöntött be az első nyári zivatar.

Gróf Potocki Henrik letartóztatása. Bécsben ismét letartóztatták gróf Potocki Henriket, aki tavaly Budapestben a hírhedt Koritovszkival együtt nagyszabású csalásokat követett el. A szélhámos grófnak az

osztrák fővárosban is sok áldozata akadt és éppen úgy mint Budapesten, ottan is házakat vásárolt csalárd módon.

A krajczár és fillér. A közönség még mindig nem szokott a koronában és fillérben való számítás-hoz s nemcsak a közbeszédben, hanem az üzleti forgalomban is még egyre jár a forint és a krajczár. E visszás állapot megszüntetése érdekében a két kormány arra határozta el magát, hogy bevonja a forintosokat s a husz és két filléreseket; e két utolsó pénzdarab ugyanis még mindig hatos és krajczár gyanánt szerepel a forgalomban. Viszont öt filléres bronzpénzt fognak a kormányok kibocsátani s később ha majd hozzászokik a közönség a koronaértékben való számítás-hoz: kétkoronás ezüstpénzt is.

Törvény az iszákosság ellen. A londoni alsóház második olvasásban elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely újabb rendszabályokat foglal magában az iszákosság ellen, elrendeli az összes klubok nyilvántartását és különféle új rendelkezéseket foglal magában a szeszes italok eladásának megengedése tárgyában.

Megostromolt zárda. Okolicsnó községben hallatlan botrány történt vasárnap. Egy timársegédet temettek s az ottani ferenczrendi zárda félkegyelmű szolgálja, Milosják Ádám, a gyászmenet előtt ezt az ártatlan megjegyzést koczkiáltatta:

— Bizony a kath. temetés szebb a lutheránusokénál.

Ez elég volt, hogy a gyászoló nép utána iramodjék a zárdába, kertjének kerítését szétrombolja, a konyhakertet elpusztítsa, a pinczét betörje s elvonszolja a szerencsétlen félkegyelmű szolgát, akit aztán félholtra vertek.

Nyolczlábú bárány. Hajdu-Dorogon, egy juhász gazdának nyolczlábú báránya ellett. A csodabáránynak két feje, két farka, négy füle s mind a nyolcz lába egy törzsön teljesen kifejlődött, ellés után azonban nem sokára kimúlt.

Földet a népnek! Sátoralja-Ujhelyből írják, hogy Sztáray Sándor gróf jesztrebi és solymosi birtokát földarabolja s néhány holdankint földnélküli zsellérembernek adja bérbe kedvező feltételek mellett. Ez az egyetlen mód arra, hogy ezt a szegény népet, akinek sok helyütt csak annyi földet adott a végzet, amelybe majdan koporsóját teszik, itt maraszszák e hazában, amelyből most ezerével kénytelen kivándorolni. Ezt a példát kellene követnie az ország főpapjainak is s akkor nem özlönlene a koldussá lett magyar az új világba.

Életmentő leányka. Moóron a minap egy tizenhárom esztendő leányka saját élete koczkiáltatásával mentett meg a vízbefulástól egy kis gyermeket. Babonics Ferencz négyéves leánykája pajtásaival játszani ment a szabadba, ahol egy korláttal elkerített mély tó is van. A kis leányka átbújt a korláton s bele esett a vízbe. A többi gyermekek jajgatva szaladtak széjjel. A nagy lármára figyelmes lett az éppen arra járó Fernbacher Mária 13 éves leányka, aki látva a veszedelmet, a tóba ugrott s kimentette a fuldokló gyermeket, akit az orvos csak hosszas fáradsággal tudott életre kelteni.

Sikkasztó könyvelő. Nagy sikkasztás foglalkoztatja, most a temesvári rendőrséget. Brudermann Adolf, a Keeskeméti Sándor látszerészeti és elektrotechnikai cég könyvelője éveken keresztül havonként 300 és 750 korona közt váltakozó összegeket sikkasztott azokból a pénzekből, a melyeket a cég megbízásából a posta-takarékpénztárnál be kellett volna fizetnie. Az így ellopott összeg körülbelül huszezer koronára rug; eddig 1900 szeptem-

A vallási vizsgára.

berig visszamenőleg 11,176 korona elsikkasztása lett megállapítva. Brudermann-nál és nejeénél is apró üvegekben foszforsavat találtak. Bevallotta a sikkasztó azt is, hogy feleségével együtt elhatározták, hogy bűnének felfedezése után együtt mennek a halálba. Brudermann közismert alakja a városnak, a kereskedői együletben nagy szerepet vitt, igen ügyes ember volt. A legutóbbi katonai botrányban is sokat emlegették a nevét. Most egy véletlen folytán rájöttek a lopásaira. A sikkasztót délután átadták az ügyészségnek.

GAZDASÁGI DOLGOK

A borjuk legeltetéséről.

A borju fejlődésének a jó takarmányozás mellett legfőbb feltétele a szabadban való mozgás és mert igen sok gazda nincs abban a helyzetben, hogy udvarán szabadon nevelhesse a borjut a mezei munkák idején, igen nagy áldás, ha van a községnek közös borjulegelője. A borjunak azonban nem minden legelő alkalmas, mert hogy az fejlődhessen, gazdag, táplálódó takarmányt kíván. Ezért a borjulegelő jó füvekben gazdag legyen, közel feküdjék a községhez és legyen jó ivóvize is.

Ha nincsen a községnek közlegelője vagy nincsen olyan, melyet bérelni lehetne, van a községben pl. egy kiadó nagy kert, azt kell kibérelni, azt be kell vetni jóféle fűmaggal, mely buja legelőt adjon; az be lévén kerítve, oda viszi minden gazda minden reggel a kis borjut, ahol egy közös pásztorgyerek elügyelgeti azokat; legyen azon kertben jó ivóvíz is. Ez kevesebbe fog kerülni egyeseknek, mintha otthon tartja termelt takarmányon és egy munkásgyereket otthon tart a borjukért és így nincs jászolhoz kötve, szabadon nő fel, este mindenki, ha a mezei munkából hazatért, hazaviszi a borjut, otthon szopik, kap kását vagy zabot és mindenkinek jó borja lesz.

Csakis jó gondozással, bő takarmányozással lehet jó borjut nevelni, melyből szép állat fejlődik és amelynek mindig van értéke. A borjuk takarmányozásánál gondunk legyen arra, hogy a téli és nyári takarmányok átmenete lassan történjék, vagyis nem szabad a száraz szénáról egyszerre zöld fűre átesapni, mert ez emésztési zavart, hasmenést okoz; legjobb az átmenetnél vegyesen takarmányozni, vagyis keverni a szárazat a zölddel.

Ha a borju az egy évet elérte, ha már nem szopik, bár azontul is jó gondozást igényel, korántsem azonban olyat, mint egy éves koráig, mert mint előbb is olvastuk, az elesenevészett borjuból soha sem lesz szép állat, de ha a borju már egy évet elért, jól van indulva fejlődése, erős, edzett, akkor már könnyebb vele az elbánás, könnyebb a továbbnevelés.

A jól fejlődött egy éves borjunak nyáron már elég táplálékot ad a jó legelő és nem szorul póttakarmányra. Gondoskodni kell tehát jó borjulegelőről.

Katonai gyakorlatok.

Nádaratás vizen.

A nád az egyedüli gazdasági termény, amely gondozást és ápolást nem igényel, csupán az aratása kerül munkába, az sem nagy munka, ha szárazon vagy jégen történhetik, ami rendes körülmények között meg is szokott történni. Az idei rendkívüli enyhe tél folyamán azonban egyetlen egy nap sem volt, hogy a vízben levő nádasokat jégen vágni lehetett volna s így azt vizen kellett vagy kell vágunk. A vizen való nádaratás tutajok segítségével történik, a partra szállítás pedig ladikkal.

Egy tutaj hossza, mint az első ábrán látható, 5 méter, szélessége 3 méter, tehát felülete 15 □-méter; két tutajhoz kell egy ladik, 4–5 méter hosszú, amelyen két ember egyszerre 10–12, 50 cm. átmérőjű nádkévéit partra szállít.

A tutajhoz kell öt szál 10–12 cm. közép-átmérőjű 5 méter hosszú fenyőszál, amelyek a tutaj szélességében, vagyis 3 méter szélességben egyenlő távolságban lesznek párhuzamosan elosztva, úgy hogy ahol a két szélsőnek vastag vége esik, ugyan-

Nádarató tutaj hosszmetsete.

oda a három közbülsőnek vékony vége essék, ez megtörténnén, a fenyőszálak 4 darab 8–10 cm. átmérőjű gömbölyű vagy ugyanolyan erősségű hasított fenyővel, keresztben egyenlő távolságban összefoglaltatnak, amelyre azután a 3 cm. vastagságú 5 méteres deszkák reá szegelve lesznek. Az így készített tutaj pár ember alatt elmerülne, hogy ezt meg-

Nádarató tutaj keresztmetsete.

akadályozzuk, a tutaj alját is be kell deszkázni és pedig a felül levő keresztfáknak átellenében léczeket kell lapjára, a fenyőszálakra szegezni és erre jönnek a 2 cm. vastagságú deszkák. Az ekként készített tutaj megbír 4 embert és annyi nádat, amennyi azon elfér, anélkül, hogy a víz felesapna a tutajra.

A nádat a víz színe alatt legalább 15–20 cm. mélyen kell levágni, egyrészt mert a vízben sokkal könnyebben vágódik és hosszabb is lesz a nád, de másrészt, hogy a tutaj tovatolásánál a magas nádtarló akadályul ne szolgáljon, továbbá, hogy a ladikot se gátolja mozgásában.

Hizlalás zöld luczernával.

Annak, aki ismeri a téli hizlalás mikéntjét a nyári hizlalásra vonatkozó tudnivalókkal is tisztában lehet. A luczernával való hizlalásnál is az a fő, hogy lehetőleg sok emészthető szerves anyagot adjunk az állatoknak, így tehát, ha pl. luczernával hizlalunk is, más takarmányt, szalmát, darát stb. kell adnunk a hizómarhának a luczerna mellé, amely főtakarmányt képez. Hogy mennyi darát használunk

az függ főleg a marhától, mert a hizékonyabb állat hálásabb a dara iránt, mint a kevésbé hizékony s így előbbi több darát kaphat, mint utóbbi. Egészen véve pedig annyi zöld luczernát, szénát vagy szalmát és darát kell etetnünk, amennyi a marhába belefér. Egy 500 kg.-os hizóököre eleintén legalább 40 kg.-os zöld luczernát, 4 kg. szénát vagy szalmát és 2 kg. tengeridarát képes megenni, azonban a hizlalás második felében már sokalni fogja azt, amikor is a luczernát és a szénát vagy szalmát kissé megapasztva, 1–2 kg.-al több darát adhatunk neki. Ha szecska-vágónk van, akkor ajánlatos a luczernát és a szénát vagy szalmát fölaprózni s egymással összekeverni, eltérő esetben pedig szálasan rázzuk azokat össze. Itatni legalább 1 órával etetés előtt kell a hizókat, de semmiesetre sem etetés közben vagy mindjárt utána, mert az ivóvíz fokozza a luczerna puffasztó hatását.

A cukorczirok mint takarmány.

Széleskörű állattenyésztésre alapított gazdaságokban a takarmánytermelés mikéntjének kérdése egyik legfontosabb tényezője a sikeres gazdálkodásnak; s éppen ezért állattenyésztőink érdekében szükségesnek véljük mindazon ismeretek közlését, melyek e tárgygal szoros összefüggésben vannak, annál is inkább, mert újabb időben gombamódra szaporodnak — különösen nagykereskedők részéről — ama tanácsok, melyek egy-egy felkapott növény-ujdonság jó tulajdonságainak dicsérése mellett azok termelési viszonyaira vonatkoznak, de amely jó tulajdonságok rendszerint felismerhetetlenek maradnak. Egy ilyen felkapott ujdonság néhány év óta a cukorczirok, melyet csalamádé helyett ajánlanak a kereskedők. Kétségtelen, hogy a csalamádéval szemben van a cukorcziroknak némi előnye s nyilvánul ez abban, hogy a szárazságot nem sanyli meg annyira és kedvező időben 2–3 kaszálást is adhat; de ha ezen előnnyel szembeállítjuk hátrányait, úgy feltétlenül ama meggyőződésre jutunk, hogy a cukorczirok a csalamádét helyettesíteni nem képes, mert neve dacára is, kevesebb benne a cukor mint a csalamádében s éppen ezért kevésbé izletes, az állatok hamarabb megunják. Ha azt akarjuk, hogy az állatok szívesen egyék és sok izéket ne hagyjanak, lehetőleg korán, még bugájának kihányása előtt kell kaszálni, már pedig ily korai kaszálás mellett félannyi takarmányt sem ad, mint a csalamádé; sokkal igényesebb a talaj iránt is, mint a csalamádé, amennyiben csakis oly tevékeny vályog avagy vályogos homoktalajon terem meg jó eredménnyel, amely istálló és műtrágya alkalmazásával megfelelő trágyaerőbe hozatott; s mert végül az őszi gabonának nem is oly jó előveteménye mint a csalamádé, amennyiben a talaj víztartalmát nagyon is igénybe veszi, amit pedig az őszi gabona megérez.

Általános felkarolást az elmondottak szerint a cukorczirok tehát nem érdemel, de bizonyos speciális viszonyok között, pl. ott hol többnyire száraz időjárás uralkodik, indokolt lehet annak takarmány gyanánt való termelése, de csakis jó trágyaerőben levő földeken.

HARCZBAN A SZABADSÁGÉRT.

(15)

A „Független Ujság” eredeti
regénye.

— Rosszul gondolkodol Péter. Én úgy gondolkodom rólad, hogy megadom az utiköltségen kívül az ezer koronát. Így nem károsodol. És nem is félhetsz.

— Bölesen gondolkozik a méltósága....

— Az utiköltséget is megkapod a kapitánynál.

— Bizony jó lesz.

— De ha ezek után egy hamis mozdulatot teszel, akkor véged van! Ott kell lakjál közöttünk. Lent a magyar fiukkal. Erted?

— Parancsolatjára méltósága.

— Most indulj előttem le a fiuk közé!!

— De bántani fognak...

A pozsonyi szökőkút.

— Amig velem vagy, addig ne félj! — biztatta a paraszti ruhába öltözött Palma grófnő.

Péter elől ment, paracszóra. A grófnő követte. Thomann kapitány pedig tapsolt örömeiben, hogy az a magyar leány, a Julesa, milyen katonásan elbánik a szeretőjével. No, mert a magyar beszédből még csak egy szót sem értett az ángliusz.

Ódalent a kis hajófülkébe, ahol Palma grófnő lakott, Péter megkapta az ezer koronáját. Fogadalmat kellett tegyen, hogy árulásra nem is gondol többé. Betartotta, mert nyomában jártak ám. Főleg a Julesa, kit ő mindig méltóságának szólított, de a pénz átadásánál megtiltotta ezt a nevet Palma grófnő. Hiszen akkor Dénes előtt elárulta volna kilétét.

Hatodik napon Pétert partra tették egy olasz kikötőbe. Ettől kezdve utasaink csendes biztonságban folytatták utjukat Délafrika felé.

VII. Fejezet. Délafrikában.

Tizenegy hédig, tizenegy vasárnapot értek a hajón utasaink. Minden vasárnap Istent imádva, szent beszédeket olvasott fel a bibliából Palma grófnő, vagyis a Julesa. Egyhanguan teltek a napok. A jövőről beszélni nem volt szabad. Arra vigyáztak a vezetők, hogy mindenről beszéljenek, csupán a burokról ne essék szó. Nehogy valamit sejtessenek a hajón. Pétertől az árulótól megszabadultak szeren-

cesen, most aztán kétszeres éberséggel vigyáztak, hogy szent érzelmüket elérjék, hogy harczohassanak a szabadságért.

A tizenkettedik hét csütörtökjén nagyot dördült az ágyu. Jelezte, hogy partot látnak. A távolban, mint kékes ködhomály látszott Fokváros a tenger színe felett. Minden magyar arczon egyszerre megjelent az élénkség. Egy darab száraz föld, annyi tengervíz után. De az a remény is, hogy egy óriás lépéssel közelebb jutottak vágyaik helyéhez.

Még aznap besiklott a nagy hajó Fokváros kikötőjébe. Előző két társa már kirakodott. A magyar lovakat partraszállították, hanem a magyar lógondozó fiuk megvárták a harmadik hajót is, melyen a legtöbb magyar volt, hogy találkozzanak. De

főleg azért, hogy hallják a parancsot a további teendőkre.

Mint minden tengeri kikötőbe, úgy itt is százkra megy az ácsorgó munkások száma. Erre előre számított Szabados Dénes. Az első éjet már a városban töltötte, ahol száztagu dologtalan bandát toborzott össze. Ezekkel akarta kicserélni a magyar fiukat. Hanem a ruhaesere is meg kellett történjen. A dolmányára büszke magyar fiuk nehezen váltak meg pitykegombos szép magyar ruhájuktól. De hát muszáj volt.

A söpredék jó fizetésért átvette igazoló jegyeiket. Három nap alatt megtörtént az átváltozás. A magyar fiuk, mint munkások indultak utra a harezter felé. Feloszlottak különböző kis csoportokra. El látták pénzzel, még pedig angol pénzzel, magukat. És a jelszó az vala, hogy nem a Fokföldön át vonulnak a harezterre, hanem egy bizonyos irányba vonaton utaznak a Fokföld belseje felé, de onnan visszatérnek más irányban a tengerre és áthajóznak Dél-Afrika keleti részébe, Natál tartományba. Mely ugyan szintén angol birtok, hanem onnan közelebb érik a hareztert.

Legtöbb gondot a podgyász adott. Azt ugyan el nem hagyta volna egyik legény sem. Abban voltak a fegyverek és töltények a rejtett duplafenekű ládáikban.

Sok törődés után végre megérkeztek Natál földjére. Pihenésre még most se jutott idő. Rajokba oszolva, gyalog indultak a kikötőváros (Durban) nyugoti része fölött elvonuló erdőség felé. A podgyászok czipelése nagy kinnal járt. Hanem még birták. A városban nem jártak csoportosan, hanem egyenkint a hátukon a nehéz podgyászszal. Az irányt ismerték. Mindenik a kitűzött erdőség felé tartott, csak különböző utakon.

Alkonyatkor egy sötét erdő szélén találkoztak, miként határozták. Itt az öreg Incze Mihály volt a főember. Őt bizta meg Dénes meg Julesa az előkészületekkel. Csendesen benyomultak a sűrűségbe. Aztán a felszereléshez hozzáláttak. Hét fiu őrt állott. Ezeknél csak revolver volt egyelőre, de a következő félórán fegyveres őrseg váltotta fel a revolvereseket.

A kis csapat csatakeszen volt. Feltörték a csomagoló-ládákat. Kiszedték rejtekeikből a fegyvereket, töltényeket. Még kardot is hoztak egy-kettőt.

Gyorsan folyt a tisztogatás, rendbehozás. A délutáni órákban föl váltva aludtak. A fegyelem példaszerű vala. Az Incze Mihály szavait katonai pontossággal teljesítették. Ő megmondotta előre, hogy azért kell aludni előre, mert az éjszaka alighanem élelemszállítás lesz. Dénes és Julesa még mind a kikötővárosban időztek. Őket itt kell bevárni az erdőben.

Alkonyatkor a hét őrködő közül egyik gyanus alakot látott az erdő szélén bolyongani. Nyomban jelentette Incze Mihálynak. Az öreg husz legényt küldött abba az irányba, de szétszórtan, mintha csak hajtóvadászatra mennének. Parancs volt, hogy el kell fogni!...

A gyanus ember, itt ezen a zord helyen igen furcsának tetszett Inczének. Ha kém vagy áruló, aki angol részről való, akkor csak elteszi láb alól az öreg Incze. Nehéz aggodalmi valának. Bárcsak Szabados százados vagy Palma grófnő itt volna!...

Fél óra sem telt el és hozták az idegent. Kemény férfi volt, sötét szakállal, rongyos ruhában. Inczének legelső dolga volt az idegent megmotoztatni.

Nem találtak nála fegyvert, csupán egy nagyobb zsebkést. Incze kérdezett a fogolytól, de a válasz nem értette. Nem magyarul beszélt az istenadta. Ekkor Incze a fiuk közül többet felszólított, hogy aki más nyelvet is tud a magyarnál, hát próbálkozzék meg vele beszélni.

Csak most jött a java. Kérdezték oláhul, de nem felelt a fogoly. Kérdezték németül, tótul, ráczul, sőt czigányul is. Mindezeket a nyelveket nem értette. Azért csak körülvette hat legény és őrizte. Hanem azt mondotta az öreg Incze Mihály, hogy kínálják meg étellel, itallal. Legalább éljen jól a szegény, mert ha kémféle, akkor utoljára falatozik. Kiveszi belőle a szót Dénes, akármi nyelven galatylol.

Meg is kínálták az enivalóból. Hanem nem evett az istenadta. Föltekintett az égre és csendesen énekelt elébb. Incze Mihály csak hallgatta, — hallgatta. Aztán azon vette észre, hogy csak a szavát mondja rosszul az a fogoly az éneknek, mert a nótáját még ő is tudja valahogy.

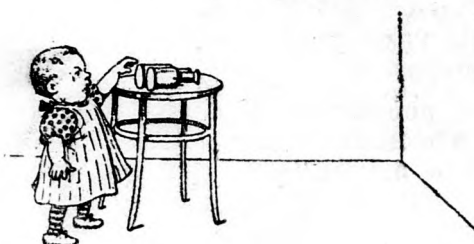
— Nem úgy van az testvér! — szólt az öreg a fogolyhoz. Hiszen ez a legszebb szoltár az énekes-könyvemben.

Zsebébe nyult Incze Mihály és elővette a régi szoltárkönyvet. Még a nagyapjáé volt, de ugyan megkimélte. Még ide is elhozta magával.

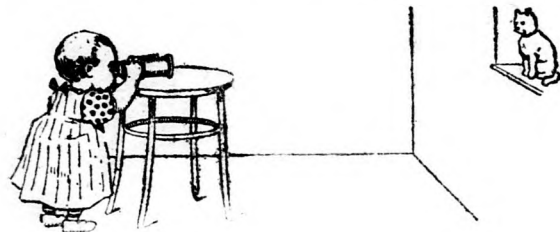
(Folyt. köv.)

Apróságok.

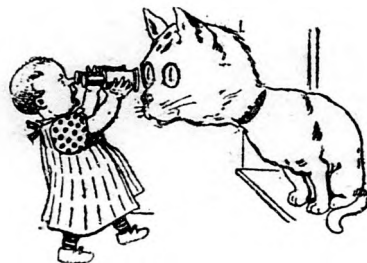
Mi van a nagyító csöbe.

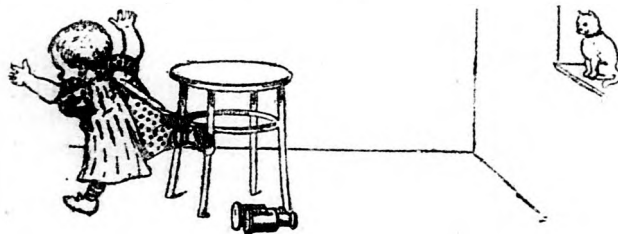
A kis Biri, amint játszott,
Egy nagyítócsövet látott.
Nem sok kellett a babának,
Tudta, azzal mit csinálnak.

Papa is a csövet veszi
És a szeme elé teszi.
A kis Biri utánozza,
Mert cziczát lát az ablakba.

Hejh, de furcsa a nagyító,
Mi távol van — közelhozó.
A kis Biri most kiabál,
Mert a czicza az orránál.

Megijedt a kis Birike,
Nagyitóját földre lökte.
Ugy elszalad, mint a szélvész,
Többé nagyítóba nem néz.

Vegyteni tudomány. — *Tanár:* Miből áll a hamuzsir?

— *Diák:* Hamuból és zsirból.

— *T.* (kétkedőleg) Vajjon?

— *D.* (félreértve a kérdést) Igen, igen, hamuból és vajból.

Önérzetes diák. Látod Laczi — mondja a tanár — mindig mondtam, ne hallgass a sugóra, a sugó mindig bolondot mond.

— Kérem tanár ur, nem sugás után mondtam — feleli Laczi nagy büszkén.

Képeinkhez.

Katonai gyakorlatok. Tavasszal és ősszel foly-
nak a nagy katonai gyakorlatok. A szegény bakát
futtatják sáron, vizen, pocsolyán át, hogy tanuljon
szaladni. Pedig a futást nem kellene tanulni a katoná-
nak. Aztán lövöldöznek egymásra a csapatok üres
töltényekkel, hogy csak ropog bele a vidék. Van sok
nézője a fényes harezijátéknak, kivált a gyermekek
nézik csodálkozva a katonabácsikat. Gyurka föl-
mászott az ól fedelére, Jánoska is melléje kuporodott.
Onnan jobban lehet látni a katonásdi játékot. Rózika
és a többi idelen nézik a réten folyó próba-cse-
tepatét. Gyurka egyszer csak beletekint a tölcserbe,
melyet nagyító üveg helyet használ és lekiáltja:
Jönnek a dzsidások!... No ez szép játék lesz.

A vallási vizsgára. Jolánka szorgalmas. A kezé-
ben van a vallástan. Tanul szorgalmasan, hogy
pünkösdre elkészüljön. Akkor lesz a konfirmáció,
vagyis vallástan vizsga, mikor már őt is beveszik a
szentegyház kebelébe. Hófehér ruhában, fejükön
virágkoszorúval, úgy mennek a templomba pünkösd-
kor. A tiszteletes ur kikérdezi, hogy megtanulták e
a vallástant. Felelni fognak szépen belőle. Azután
ott a templom közepén megáldja őket a pap és az
urvacsorát is szétosztja a kis hívők seregében. Így
lépnek be a szentegyház kebelébe a protestánsoknál.
Tudással, ártatlansággal, boldog lelki érzelmekkel.
Erre készül most Jolánka olyan szorgalmasan.

A pozsonyi szökőkut. Szép disze Pozsony váro-
sának, ennek a régi koronázó városunknak a színház
elé felállított szökőkut. Az idén nagy ünnepségek
színhelye lesz Pozsony városa. Ott tartják a II.
országos gazdasági kiállítást szeptemberben. Eppen
ezért érdekesnek tartjuk az ünnepély színhelyéről
alkalmilag egy-két képet bemutatni s ez alkalommal
a szép szökőkut képét tesszük ide.

Koczkatalány.

— Egy előfizetőtől. —

m	m	l	l
r	r	z	z
é	i	e	e
a	a	a	e

Ezen betűk úgy helyezendők el a koczkákban, hogy balról
jobbra, vagy felülről lefelé olvasva ugyanazon szavakat adják.

A megfejtéseket legzélszerűbb levelező-lapon beküldeni.
A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
Megfejtési határidő 1902. április hó 27.

A „Független Ujság“ 15. számában közölt talány megfejtése
„Tüzoltó.“

Helyesen fejtették meg: Kövály Jánosné, Köles Jánosné,
R. Burián Sarolta, Krazsof Janka, Krazinger Ilonka, Tóth Erzsike,
Szabó Mariska, Oravetz Teréz, Bánkövy Annuska, Bánkövy Erzsike,
Váradi Lenke, Pestality Ilonka, Horváth Sára, Falk János, Takáts
László, ifj. Bodnár István, Tóth Imre, Mészáros József, Tóth János,
Sólyom József, Takáts Pál, Szücs Ferencz, Gulyás Mihály, Uj-
százi Sándor, Pataki Miklós, Zsengeller Kálmán, Bazsó Sándor,
Szabó Imre, Sinkó István, Vojnich Dávid, Gergő Antal,
»Z á k á n y i o l v a s ó k ö r«, Gyöke Gergely, Lehoczky András,
Simon János, Závadszky István, Tamásev Simon, ifj. Szathmáry
Sándor, Baráth János, Bodnár István.

A sorshuzásnál a »Zákányi olvasó kör« (Szeged
alsó tanya) huzatott ki, hová a kitűzött jutalomdíj gyanánt
Péterfy Tamás »Kis-Székel pusztulása« című érdekes regényét
küldöttük meg.

JENCS-féle

Magyar Restitutios-Fluid

lovak és szarvasmarháknak.

Gazdaságban nélkülözhetetlen.

Az állatok izomerejét fokozza,
kitartóvá, erőssé teszi; meg-
gátolja a lábak merev benuulását,
az intágulást s az ugynevezett
pókosodást.

— **Ára 2 korona.** —
Postán 2-60 korona beküldése
után bérmentve küldi:

JENCS VILMOS gyógy-
szertára
Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.
Főraktár:
Dr. Egger, Nádor'gyógyszerárában
Budapest, VI., Váci-körút 17.

• LEVELES SZEKRÉNY •

Sohár Lajos urnak. További jogi kérdéseire a követ-
kezőket feleli ügyvédünk: I. A közös ingatlanok egyik
rész-tulajdonosa nem tartozik a többi tulajdonostárs által
neki természetben tetszésük szerint kihalított parcellát
elfogadni, hanem ragaszkodhat ahhoz, hogy az ingat-
lan bírói árverésen eladassék. II. A közös ingatlan
közösen terhelő kincstári illeték a közös tulajdonosokat
egyetemleg terheli és így, ha valamelyik társtulajdonos
a reá eső részt ki is fizeti, azért a fentmaradó részért
való felelősség alól nem szabadul. Viszont, ha valamelyik
fél az egész követelést kiegyenlítette, a többiektől egyen-
ként az őket illető rész megtérítését joggal követelheti.
III. Az ilyen természetű terhe az ingatlanok más birtokra
egyszerűen át nem vihető. IV. Az egyik tulajdonostárs
által kifizetett közös tehernek, illető részeért a másik
tulajdonos társnak örökösei is felelnek. — **Baka Gáspár**
urnak. Ügyvédünk a következőket válaszolja: Az ajándé-
kozás visszavonható és a törvény útján hatálytalanítható
minden oly esetben, amidőn az föltételekhez volt kötve s
az illető a föltételt nem teljesítette. Igen természetes, hogy
azon esetben ha bíróság ajándékozás visszavonását
ítéllettel is szentesíti, a megajándékozottnak tulajdoni

jogát a telekkönyvből is töröltetni lehet. — **Salamon János** urnak. A talányt nem használhatjuk — **Tóth Imre** urnak. A kérdezett képviselő lakása: (VIII. Eszterházy-utca 24.) — **id. Vallyon Mihály** urnak. Azt a kérdést már nem tudjuk bizonyosan, hogy honnan kaptuk, de csakis onnan kaphattuk, mert több ilyen nevű előfizetők nincsenek. Lehet valamely ismerőse írta az ön nevében hozzáunk azt a kérdést. Most már késő, hogy utána nézzünk, mert mi, amint a kérdésre felelünk, a levelet áthuzzuk s egy-két nap után eldobjuk. Ezzel a levéllel is csak így történt.

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti placzi árai.

Budapest, 1902. április 19-én.

Sabona. (Árak métermázsánként értendőek.) *Buza* 18:90—19:10 K. *Rozs* 14:70 K-tól 15:10 K-ig. *Árpa* 12:00 K-tól 12:40 K-ig. jobb minőségű 14:50 K-tól 17:50 K-ig. *Zab* 14:80 K. *Tengeri* 10:20 K. **Liszt** ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	32 80	31:40	30:60	28:40	27:80	27:50	26:20	24:50	13:40

Buzakorpa finom 8 80 K, durva 9 00 K.

Egyéb magvak: *mák* 25—28 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 11—12 K, aprószemű 14—15 K, *tarka* 11—12 00 K, *lencse* 12—13 K, *sorsó* héjas 18—36 K, *lóhere* 46—56 K, *lucerna* 64—66 K, *daltacsim* 26 00—28 50 K.

Takarmányvásár. Réti széna 500—660 fillér, mubar 640—740 fillér, zsupszalma 360—380 fillér, alomszalma 280—320 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürű 40—43 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 96—107 fillér, 260—280 kg.-mos 96—104 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 96—104 fillér, szerb 100—101 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyeztettek: **Hizott magyar ökör** jobb minőségű 58—61—, középminőségű 48—56—, alárendelt minőségű magyar ökör 48—56—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 38—62 00, magyar tehén középminőségű 40—46 00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 36—, 58 00, szerbiai ökör jobb minőségű 42—66—, kivétel —, középminőségű 32—38—, szerbiai bika 40—62—, szerbia bivaly 32—42—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élsúlyban Élő borju 76—88 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2:80—3:80 K, csirke 1:80—2:20 K, kappan hizott 3:00 K.—7:20 K. Rucza 4:50—7:50 K. Lud hizott 14—16 K. Pulyka sovány 7—8 K.

Tojás alföldi 76—78 K, erdélyi 80—84 K, ládánként. Tea. tojás 100 drb 4:80—5:60 K.

Tejtermékek. Teavaj 2:20—2:40, tejföl 62—80 fillér literenként, főzővaj 1:60—1:80 K, tehénturó 12—18 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0:00—0:00 1 q 3:00—7:00 Petrezselyem 100 kötés 0:00—0:00, 1 q 5—8—, zeller 100 drb 1:60—3:00, karalábé 1:00—1:60, vöröshagyma 100 kötés 0:00—drb 0:00 q 6:40—7:60, foghagyma 26—30—, vörösrépa 100 drb. 1—1:20, fehérrépa, fejeskáposzta 5:00—9:00—, kelkáposzta 100 drb 1:60—2:00, vöröskáposzta 08—14—, fejessaláta 4:00—5:00, kötött saláta 0:00—0:00, burgonya rózsza 1 q 3:40—3:60, sárga 3:40—3:80.

Most jelent meg

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az O. M. G. E. titkárjai szerkesztésében a

Köztelek Zsebnaptár

1902-re.

A „KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR” ezen nyolczadik évfolyama régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír. A „Köztelek Zsebnaptár” minden más zsebnaptárt nélkülözhetővé tesz. — A „Köztelek Zsebnaptár” ára a „Független Ujság” előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt 3 korona 50 fillér.

Megrendelhető a Független Ujság kiadóhivatalában Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

A KISBIRTOKOSOK ORSZ. FÖLDHITELINTÉZETE

kisebb birtokosoknak bekebelezés mellett ad hosszabb, rövidebb törlesztésű kölcsönöket.

Segélyét fenállása óta

23262

kölcsönvevő vette igénybe, kiknek összesen

* 73,407.300 kor. *

kölcsönt fizetett ki.

Az intézet kölcsöneinek természete és módozatai felől mindenkinek ad szívesen felvilágosítást.

Egyszerű levélbeli kérdésre mindenki kaphat utbaigazítást s a felek kértére az intézet mérsékelt díjért a kölcsönök bekebelezése és lebonyolítása körüli teendőket is elvégezteti, sőt a költségeket is előlegezi.

A kik e kölcsönök iránt érdeklődnek, forduljanak közvetlenül az intézethez Budapest, Bálvány-utca 19. sz. alá.

A Sohr „Szent-Antal” kaszagyár 100 koronát fizet annak, a ki egy más gyárból egy „Sohr Szent-Antal” kaszát tud előmutatni. 200 koronát fizet annak, a ki ezen kaszákból 100 közül 5 rosszat tud előmutatni.

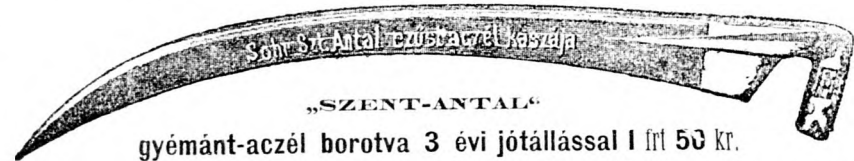
Megrendelési címmel: **Sohr József, Somogy-Szill.**

Az egyedüli kasza, mely minden tulajdonosát várakozáson felül kielégíti, a „Szent-Antal” kasza. Ezen kasza közkedveltségnek egy nagyobb részét szívós, sem nagyon kemény, sem lágy és csodálatra méltó könnyűségének köszönheti. Különösen azért felel meg a közönségnek, mert a „Szent-Antal” jegyű kaszának erős orma és nyaka és igen vékony pengéje van, nem kell kovácskézre adni a nyakat hajlítani, mert ez egy rendes kaszás ember kezéhez van igazítva. Sok gazda a hibás kalapálás által a legjobb kaszát is elrontja, ez a „Szent-Antal” kaszánál nem eshetik meg, mert az kikalapálva és kipróbálva adatik el a gazdaközönségnek. A „Szent-Antal” kaszával csupán egyszeri kalapálással több napon át és egyszeri köszörüléssel 150—180 lépésig is el lehet könnyen a legkeményebb hegyi fűben is kaszálni. Minden darabért jótállást vállalok és a meg nem felelőt egy új kaszára kicserélem. (De tapasztalatból tudjuk, hogy ezek közt nincs egy rossz sem.)

A „Szent-Antal” kasza árai:

	65	70	75	80	85	90	95	100 cm. hosszú
	90 kr.	95 kr.	1-05 frt.	1-10 frt.	1-15 frt.	1-20 frt.	1-25 frt.	1-30 frt.

5 darab megrendelésénél a postaköltséget a kaszagyár fizeti, 10 darab rendelésénél a postaköltséget is megfizeti és egy kaszát ingyen küld. Amergaui kaszakő a legmegfelelőbb a „Szent-Antal” kaszához, darabonként 20 kr. „Diadal” ezüst-aczél kapálókészülék: üllő és kalapács párban 85 kr. Képes főárjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Gyűjtőknek kedvezmény.

A m. kir. államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége
Budapest, Váci-körut 32. szám.

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

Millennium legújabb szerkezetű
**fűkaszáló-, marokrakó-
 és kévekötő-aratógépeit,**

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült Sack-rendszerű, aczelöntésű eke-
 fővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának lokomobil-cséplő-
 gép- és „Millennium” aratógépgyármányát a párisi nem-
 zeti kiállításán a legnagyobb kitüntetést, a „Grand
 prix”-t nyerték.

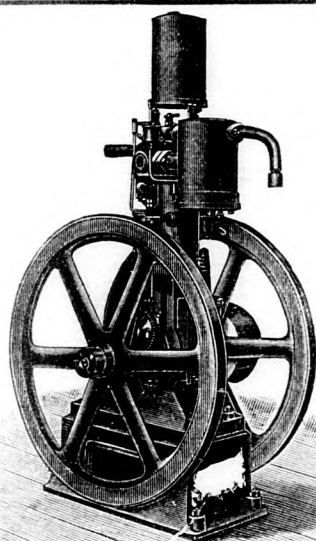
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

B U D A P E S T E N.

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzin
 lokomobiljaink
 (Bánki szabadalma).
**adómentes és-
 ványolajjal
 a legolcsóbb
 hajtóerő.**

Hatósági engedély
 nélkül
 bárhol felállítható.

nem tűzveszélyes,
 egyszerű, tartós
 szerkezetű,
 gépészre nincs
 szükség.

Árjegyzéket kívá-
 natra küldünk.

1901. évi forgalom 26000 zsák
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek az év folyamán több sorozatban,
 nevezetesen

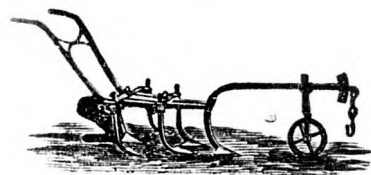
július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Buda-
 pest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények
 a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben,
 valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket
 elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

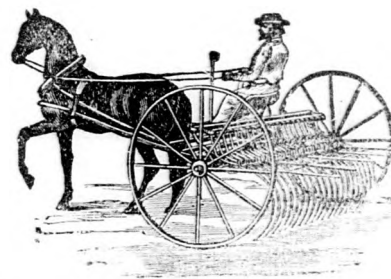

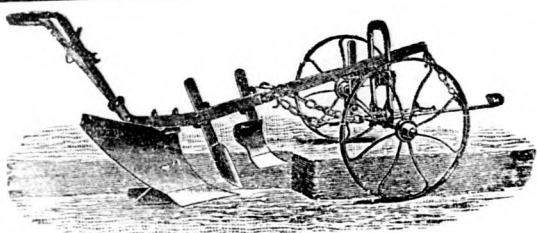
KÜHNE E. Alakult 1856-ban.

mező-
 gazdasági
 gépgyára **MOSONBAN.**

A tavaszi időnyre Schloer-féle MÜTRÁGYASZÓRÓGÉPEK, répatermeléshez kétsoros chili-
 salétromszórók, LEGÚJABB SZERKEZETŰ KÉZI EGYSOROS és TÖBBSOROS KAPÁLÓ-
 ESZKÖZÖK, cukorrépa, kukorica, burgonya stb. megmunkálására. AMERIKAI KÉZI-
 KAPÁLÓ (kor. 16-50), OSBORNE-féle „COLUMBIA”-cultivator, HOLLINGSWORTH „HEURÉKA”
 és „KEDVENCZ” szénageréblyék. OSBORNE-féle HIRNEVES COLUMBIA FŰKASZÁLÓ ÉS
 ARATÓGÉPEK. JÁRGÁNYOS CSÉPLŐKÉSZLETEK minden nagyságban. Elkészett vetések
 eszközésére: MERITŐKORONGOS és TOLÓKEREKES SZÓRVAVETŐGÉPEK. EKÉK, BORONÁK,
 HENGEREK, HUNGÁRIA- és MOSONI-DRILL sorvetőgépek.

Főraktár: BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 57/a.

Egyetemes és mélyművelő-ekék

acél gerendelyvel, állítható szarvakkal, pánczélemezekkel, acélöntvényeketesttel.

Többvasu ekék.

Finom-, szántó-, csukló- és rétboronák.

Háromtagu- és egytagu hengerek.

Szab. egyetemes-sorvetőgépek,

Umráth és Társa Budapest,

V., Váci-körút 60. szám.

Gőzcséplőkészletek 12 lóerőig. — Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
erkölcsi támogatásával

ALAKULT: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: ... 400,000 kor.
Alapítványok és üzletrészekben ... 1,200,000 kor.

Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokba minden iránybn készséggel szolgál

az igazgatóság

Alfa-Separator

Részvénytársaság

BUDAPESTEN.

Iroda: V., BATHORY-UTCZA 4.

Gyártelep: VI., PETNEHÁZY-UTCZA 8—10.

.. Tejgazdasági gépgyár...

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

.. Tejszövetkezetek és tejelepek berendezése...

Árjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival eddig több mint 500 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 45000 darab.

MAGYARON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŐ ÓRAÉPÍTŐ

BRAUSWETTER JÁNOS

1847

ALAPÍTÓ

SZEGEDEN

CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB. KRONOMETER ÉS MŰÓRAK ÉS MŰÓRAK FŐTÁJÉKA. A REMONTOIR INGÁORÁKNAK STB. STB. JAVÍTÁSOK 5-ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

ORAK ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLASSAL KÉSZPÉNZERT, VALAMINT, RÉSZLETFIZETESRE

KÉPES ARJEGYZÉK INGYEN

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,4% tiszta káli = 23—24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kénsavas káli tartalommal,

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra) továbbá minden nemű egyéb műtrágyaféléket, azonkívül

Kénport legfinomabb 78% Chancel oidium ellen,

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő minőségben szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.